

UKRAINISCHE WISSENSCHAFT
IM EUROPÄISCHEN KONTEXT.
DEUTSCH-UKRAINISCHE
WISSENSCHAFTSBEZIEHUNGEN

УКРАЇНСЬКА НАУКА
У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ.
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ ЗВ'ЯЗКИ

**Alle Inhalte, sowie die Text- und Bildgestaltung sind urheberrechtlich geschützt. Alle Rechte vorbehalten.
Das Zitieren aus dem Band ist unter Angabe der Quelle gestattet**

*Der vorliegende Sammelband wird gemäß dem Beschluss der allgemeinen Versammlung «der Deutsch-ukrainischen wissenschaftlichen Yurii Boiko-Blochyn-Gesellschaft» herausgegeben
(Protokoll № 2 vom 26. Februar 2016)*

Herausgeberin und Chefredakteurin:

Prof. Dr. Daryna Blochyn, Mitglied der Akademie für Wissenschaften der Höheren Schule der Ukraine, korrespondierendes Mitglied der Ukrainischen Höheren Akademie der Wissenschaften in New York

Redaktionskollegium:

Prof., Dr. philol. **Natalia Poplavska** (Ukraine), Dr. **Marta Oberrauch-Melnychuk** (Deutschland), Prof., Dr. philol. **Walentyna Barchan** (Ukraine), Prof., Dr. philol. **Natalia Sydorenko** (Ukraine), Dr. **Wolodymyr Suprun** (Deutschland), Prof., Dr. philol. **Petro Kononenko** (Ukraine), Prof., Dr. philol. **Ivo Pospischiil** (Tschechien)

RezensentInnen:

Prof., Dr. philol. **Rostyslav Radyshevskiy** – korrespondierendes Mitglied der Nationalen Akademie der Wissenschaften der Ukraine, Leiter des Lehrstuhls für Polonistik am Institut für Philologie der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiw (Ukraine), Prof., Dr. **Walentyna Sobol** – Professorin der Universität Warschau (Polen)

Von den HerausgeberInnen:

AutorInnen tragen persönliche Verantwortung für Vollständigkeit und Richtigkeit der Beleuchtung des jeweiligen Themas, fachkundige und systemhafte Darstellungsweise, Glaubwürdigkeit der erwähnten Fakten, richtiges Zitieren, Schreibweise der Eigennamen usw.

Ukrainische Wissenschaft im europäischen Kontext. Deutsch-ukrainische Wissenschaftsbeziehungen: Sammelband / redigiert von D. Blochyn. – München, 2016. – 9. Band. – 440 S.

Der vorliegende IX. Band des Sammelbandes ist dem Jubiläum von der Frau Prof. Dr. Daryna Blochyn, des Mitglieds der Akademie für Wissenschaften der Höheren Schule der Ukraine und der Preisträgerin der T. Schewtschenko-Stiftung sowie dem 10. Jahrestag des von ihr gegründeten «Deutsch-ukrainischen wissenschaftlichen Yurii Boiko-Blochyn-Vereins» gewidmet, der heutzutage eine wissenschaftliche Plattform darstellt, auf welcher Forschungsvorhaben der WissenschaftlerInnen im Bereich der deutsch-ukrainischen kulturellen und wissenschaftlichen Beziehungen durchdiskutiert werden. Frau Professorin Daryna Blochyn hatte einen tiefen Patriotismus geerbt und eine profunde Fachkompetenz erworben, so dass sie mit Recht als eine konsequente Hüterin der wissenschaftlichen Vermächnisse von Herrn Yurii Boiko-Blochyn – einem bekannten Literaturwissenschaftler, Theaterkundler, Politiker und der Person des öffentlichen Lebens, dem Professor der Ukrainischen Freien Universität in München – bezeichnet werden kann. Frau Prof. Dr. Daryna Bloch setzt sich aktiv dafür ein, die Leistungen der ukrainischen WissenschaftlerInnen im europäischen wissenschaftlich-kulturellen Raum zu verbreiten und zu popularisieren. Die von ihr ins Leben gerufene deutsch-ukrainische wissenschaftliche Kooperation nimmt einen wichtigen Platz sowohl in der nationalen Geschichte der beiden Länder als auch im gesamteuropäischen historisch-kulturellen Prozess ein.

Der Sammelband enthält die Artikel der deutschen, ukrainischen und tschechischen ForscherInnen, deren wissenschaftliche Interessen sich um die aktuellen Fragen der modernen Komparatistik und der wissenschaftlichen Kommunikation im Diskurs der deutsch-ukrainischen wissenschaftlichen Kontakte integrieren. Konzeptuell umrissen wurde auch die Stellung der ukrainischen Geisteswissenschaften im europäischen und weltweiten wissenschaftlichen Raum. Die thematische Vielfalt der Publikationen wurde nach den Rubriken «Sprachwissenschaft. Rolle der Diaspora-WissenschaftlerInnen in der Verbreitung der Ukrainistik in Deutschland und ihren Aufenthaltsländern», «Ukrainische und deutsche Literatur und Geschichte», «Deutsch-ukrainische Massenmedien und soziale Kommunikation» sowie «Kultur und Kunst» systematisiert.

Für WissenschaftlerInnen, Lehrende, DoktorandInnen und HabilitandInnen.

Німецько-Українське Наукове Об'єднання
ім. проф. Ю. Бойка-Блохина

**УКРАЇНСЬКА НАУКА У
ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ.
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ ЗВ'ЯЗКИ**

Збірник наукових праць

Том IX

**Мюнхен
2016**

ВПЛИВ МЕДІА НА ВИРІШЕННЯ МІЖЕТНІЧНИХ КОНФЛІКТІВ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ ТА НІМЕЧЧИНИ)

*У статті розглянуто правові та етичні регулятори діяльності медіа в Україні та Німеччині, особливості функціонування ЗМІ та їх здатність позитивно впливати на вирішення міжетнічних проблем. Доведено, що усталені демократичні механізми забезпечення прав людини та прав медіа утворюють більш стійку систему збереження рівноваги в суспільстві.
Ключові слова: міжетнічний конфлікт, медіаконтекст, інформаційна політика, стереотип, міф, національна ідентичність.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями: В останнє десятиліття в документах глобальних міжнародних організацій (ООН, ЮНЕСКО, Ліги Націй); регіональних та субрегіональних об'єднань (Ради Європи, Центральноєвропейської ініціативи); правозахисних міжнародних організацій («Freedom House», «Репортери без кордонів») все частіше наголошується схвильованість щодо зростання у світі проявів нетерпимості по відношенню до національних, етнічних та релігійних меншин. Так, наприклад, Рада Європи пропонує у своїх рекомендаціях для держав-членів «Декларацію принципів толерантності», в преамбулі до якої зазначається, що держави-члени «... мають відчуття тривоги у зв'язку з все частішими в останній час актами нетерпимості, насилля, тероризму, ксенофобії, агресивного націоналізму, расизму, антисемітизму, відчуження, маргіналізації і дискримінації по відношенню до національних, етнічних, релігійних та мовних меншин, біженців, робочих-мігрантів, іммігрантів, соціально найменш захищених груп в суспільстві, а також актам насилля та залякування по відношенню до окремих осіб, що здійснюють своє право на свободу думки.» [9, с. 1].

Негативну тенденцію щодо зростання проявів міжетнічних конфліктів зазначено і в наукових дослідженнях. Так, американський вчений А. Уіммер наводить сумну статистику: в період з 1945 по 2003 рік кількість міжетнічних протистоянь (не враховуючи війни) зростає в шість разів і склала цифру 1801 [1, с. 2].

Найбільш небезпечними для суспільства ці прояви стають, коли до протистояння залучаються медіа. Можна навести чимало прикладів використання медіа для розпалення міжетнічних конфліктів радикальними силами, провладними режимами, іншими державами. Наприклад, в Боснії та Герцеговині війна в медіа перейшла в простір фізичний, спричинивши етнічні чистки та суворе протистояння. Одним з кінематографічних попереджень про те, як пропаганда в медіа руйнує суспільство, знятим за матеріалами югославських подій (1991-1995 рр.), став фільм директора Медіацентру в Сараєво Боро Контича «Роки, що з'їли леви» (2010). Відомий журналіст зібрав приклади публікацій, що містили приховану пропаганду війни та мову ворожнечі, підбурювали до розпалення ненависті.

При тому важливим є той факт, що медіа в таких ситуаціях є не тільки засобом генералізації конфлікту, а й засобом для його вирішення, тобто майданчиком повернення рівноваги в суспільстві. Здатність медіа до регенерації суспільних процесів визначається багатьма чинниками, серед яких безперечно варто назвати об'єктивну ситуацію в якій працюють ті чи інші національні медіа (законодавче регулювання діяльності, соціально-економічні чинники, соціокультурну ситуацію) та суб'єктивні фактори (форму власності, внутрішню політику засобу масової інформації, професіоналізм журналістів).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми: Проблема регулювання діяльності медіа є предметом особливої уваги багатьох міжнародних організацій, рекомендації з цього приводу містить дослідження

Інституту відкритого суспільства. Вона розглядалася як зарубіжними (В. Кляйнтвахтера, Х. Стерлінг, Я. Склярора), так і українськими дослідниками (Н. Ільченко, Л. Безугла, Ю. Нестеряк) в аспекті вирішення проблеми балансу між державними та ринковими механізмами регулювання, пошуку шляхів демократизації суспільних процесів за допомогою медіа. Аналіз законодавчих норм в галузі міжнародного права стосовно конфлікту в Україні та навколо неї детально розглянуто в Пам'ятній записці Бюро представника ОБСЄ з питань свободи ЗМІ «Пропаганда и свобода массовой информации». Безпосередньо проблему ролі засобів масової інформації у врегулюванні міжетнічних конфліктів розглядали в своїх дослідженнях Р. Манофф, О. Криніна, Н. Свенцицька, М. Ларченко, Б. Бірагова, Г. Мельник, І. Блохін, П. Киричек, П. Потапов, В. Малькової, І. Дзялошинського та ін.

При розгляді заявленої проблеми найпершим постає питання медіаконтексту, тобто об'єктивних обставин або клімату, в якому працюють національні медіа, що, безперечно, впливає на їх здатність якісно виконувати свої функції в суспільстві.

Мета дослідження полягає у визначенні можливостей (потенціалу) медіа при вирішенні міжетнічних конфліктів на основі аналізу медіаконтексту України та Німеччини через розв'язання наступних завдань: порівняльного аналізу законодавчого регулювання діяльності медіа в Україні та Німеччині; вивчення типологічних особливостей ЗМІ України та Німеччини; аналізу прикладів висвітлення міжетнічних конфліктів у ЗМІ України та Німеччини.

Об'єктом дослідження виступає роль медіа у вирішенні міжетнічних конфліктів, **предметом** – правові та етичні регулятори, що зумовлюють здатність медіа впливати на міжетнічні відносини.

Порівнюючи законодавчі норми України та Німеччини, що регулюють діяльність медіа, слід звернути увагу, перш за все, на типологічні розбіжності. В Україні – це галузеве законодавство, що структуроване на загальнодержавному рівні за видами медіа, в Німеччині існує ієрархічна система, яка передбачає уточнення норми від рамочних директив на рівні Ради Європи до загальнодержавного рівня, остаточно – на рівні законів федеральних земель Німеччини. При цьому в німецькому законодавстві передбачений рух як зверху вниз, так і знизу вгору, парламенти федеральних земель мають право вносити доповнення чи зміни до діючого законодавства, що свідчить про наявність демократичних механізмів нормативно-правового регулювання діяльності медіа.

У міжетнічних питаннях нормативно-правова база Європейського Союзу в інформаційній сфері проголошує своїми завданнями захист прав людини, плюралістичної демократії та верховенства права і достатньо повно враховує як захист свободи слова в засобах масової інформації, так і захист прав споживачів на якісне інформування. Серед нормативно-правових документів, що забезпечують механізми підтримки розмаїття європейських культур та сприяють вирішенню міжетнічних проблем, – «Рекомендація № R (97) 20 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам з питань «Розпалення ненависті»; «Додатковий протокол до Конвенції з кіберзлочинів стосовно криміналізації дій расистського та ксенофобського характеру, що здійснюються за допомогою комп'ютерних систем»; «Декларація принципів толерантності»; «Рекомендація CM/REC (2004) Комітету міністрів Ради Європи державам-членам стосовно «Посібника з прав людини для інтернет-користувачів – пояснювальний меморандум» та інші. Імплементация національних рекомендацій на рівні національного законодавства передбачає також урахування національної специфіки держав-членів та діючої нормативно-правової бази.

Правове регулювання діяльності ЗМІ Німеччини здійснюється на основі Конституції, рішень Федерального Конституційного Суду, Конституційних судів 16 земель, законів федеральних земель про друковані та електронні ЗМІ; міжземельних державних угод з правових основ діяльності електронних ЗМІ. Фактично парламенти (ландтаги) земель Німеччини з урахуванням рамочних директив на загальнодержавному рівні виступають основними регуляторами діяльності медіа. Федеральні парламенти мають власні закони в медіагалузі для здійснення процедур ліцензування. Вони мають право вносити зміни до медіазаконодавства в судовому порядку, з урахуванням різних підстав.

та контрадикцій до проблемних питань, з метою забезпечення вільного, але в той же час відповідального режиму діяльності ЗМІ.

Українська законодавча база передбачає централізовану систему регулювання діяльності медіа за видами та типами. Це закони «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення та радіомовлення», «Про національну раду з питань телебачення та радіомовлення», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію», «Про авторські та суміжні права», «Про рекламу», «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні» та інші. Не дивлячись на те, що законодавче регулювання діяльності медіа переживає в Україні період реформування (прийняття Закону «Про суспільне телебачення і радіомовлення України», змін та доповнень до діючих законів), не можна констатувати той факт, що на законодавчому рівні працює покладений в основу регулювання діяльності медіа принцип, тобто охоплені всі типи діючих в Україні ЗМІ, та відбувається вчасне реагування на виклики часу.

При цьому Україна серед пострадянських держав посідає одне з перших місць за кількістю законів, присвячених мас-медіа. До сьогодні відсутній закон, який би регулював діяльність Інтернет ЗМІ, не передбачено захист прав громадян від кіберзлочинів, захист персональних даних та ін.

Національна рада України з питань радіо та телебачення, згідно закону (в редакції від 01.10.2015 р.) здійснює наглядові повноваження, регуляторні функції, а також функції організації та перспектив розвитку телерадіомовлення (розділ 1, статті 13, 14, 15). До її складу входить вісім осіб «чотири члени Національної ради призначаються Верховною Радою України і чотири члени Національної ради, що призначаються Президентом України» [4, с. 1].

«Закон про телебачення та радіомовлення» (розділ 1, стаття 4, п.7) містить положення, за якими забороняється або вважається неприпустимою заострення уваги на війні, насильстві і жорстокості, розпалюванні расової, національної та релігійної ворожнечі», «пропаганди винятковості певної раси або нації» «пропаганди війни, насильства та жорстокості; розпалювання расової, національної, релігійної ворожнечі». «Закон про друковані засоби масової інформації в Україні» (стаття 6) забороняє пропаганду винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження. Порушення законодавства може бути оскаржено в судовому порядку [3, с. 4].

Медіаландшафти України та Німеччини за останні 2 роки стають схожими за структурою, принаймні з розбудовою в Україні сектору громадського мовлення. Але ця схожість більше зовнішня. Вона пов'язана з євроінтеграційними прагненнями України та спробами приведення медіа галузі у відповідність до стандартів Ради Європи. Слід нагадати відповідну Резолюцію Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною» від 5 жовтня 2005 року № 1466, за якою виконавчій владі України запропоновано перетворити державні телерадіокомпанії в канали суспільного мовлення згідно з відповідними стандартами Ради Європи. Суспільне телебачення і радіомовлення України утворено у формі публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України», 100 відсотків акцій якого належить державі (розділ 1, стаття 1, п.2) [2, с. 1].

Але доки трансформаційні процеси тривають для телерадіоорганізацій державної та комунальної форм власності, домінуючим в інформаційному просторі України залишається приватний сектор телерадіомовлення, друкованих та інтернет ЗМІ. За даними Державного комітету телебачення та радіомовлення України, у 2014 році частка недержавного сектора телебачення і радіомовлення в телерадіоінформаційному просторі України становила 96%. Найпотужніші з них медіахолдинги «StarLightMedia», «UMH Group», «Inter Media Group», «1+1 Media» та «Media Group Ukraine», 4% – державні мовники.

Громадське телебачення та радіо України переживають період становлення. При цьому проголошене на рівні законодавства не завжди збігається з реальністю, слід

констатувати, що українські громадські та суспільні медіаорганізації знаходяться в більш несприятливих умовах, ніж суспільно-правові медіа Німеччини. На сучасному етапі їм доводиться боротися за те, щоб бути громадськими по суті. Про це свідчить протистояння позицій членів громадської ради при Держкомтелерадіо, що висловилися проти правок, запропонованих робочою групою із суспільних комунікацій Громадської гуманітарної ради при президенті до останнього варіанту проекту закону «Про Суспільне телебачення і радіомовлення в Україні» у лютому 2012 року, про що пише «Media Sapiens» [6].

У 2015 році ситуація суттєво не змінюється, про що свідчить публічне звернення Голови ГО «Громадське телебачення» до Прем'єр-міністра України Яценюка А. П., Голови Верховної ради України Гройсмана В. Б., Міністра юстиції України Петренка П. Д., Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення Наливайка О. І., Генерального директора Національної телекомпанії України Аласанії З.Г. під назвою «Де суспільне?» [2]

У Федеративній Республіці Німеччина існує дуальна система теле- і радіомовлення, яка передбачає функціонування суспільно-правового та приватного секторів. Суспільно-правове телебачення Німеччини теж фінансується за кошти держави, а саме за рахунок податків на користування теле- та радіоприймачами та рекламних надходжень. «Загальне телерадіомовлення Німеччини» (АРД), «Друге германське телебачення» (ЦДФ) на 80 і 60% відповідно фінансуються за рахунок абонентської плати, решту вони одержують від реклами. Важливим є те, що діяльність суспільно-правових медіа контролюється не державою, а громадськими радами, в яких представлені майже всі суспільно-політичні сили, отже це дозволяє віддзеркалювати інтереси всього суспільства. Громадські ради не втручаються у програмну політику. Ці права гарантує Державна угода про радіо і телебачення об'єднаної Німеччини (1992). Так, наприклад, у телекомпанії ZDF наглядова рада складається з 77 осіб. Її завдання – стежити за програмами та не допускати пропаганди націоналізму, расизму, антисемітизму, дотримання прав етнічних, релігійних та сексуальних меншин. Наглядова Рада обирає генерального директора і затверджує бюджет. Суспільно-правові канали мають найвищі рейтинги інформаційних програм. Важливим є те, що громадські або суспільні ЗМІ Німеччини не підзвітні владі, їх контролює та фінансує суспільство через наглядові ради.

Меншу частку становлять приватні засоби масової інформації. Вони працюють переважно в розважальному сегменті та мають більш високі рейтинги серед молодіжної аудиторії. Популярні серіали, ток-шоу, спортивні програми становлять леву частку їх ефірного часу. За даними Інституту емпіричних досліджень IFEM (Кельн), аналіз програм п'яти провідних телевізійних мовників Німеччини ARD / Das Erste, ZDF, RTL, SAT.1 і ProSieben дає наступні показники за 2014 год. Перший і ZDF має суттєву перевагу в інформаційних та спортивних програмах та залишається провідним постачальником інформації (40%) порівняно з комерційними мовниками RTL (23%), Sat.1 (14%) і ProSieben (8 %) [8]. Найбільшими інформаційними концернами Німеччини є концерни Бертельсмана, Шпрингера та Бурди.

Варто погодитися з Ю. Криніною, що поширення принципів толерантності в суспільній свідомості, особливо в період міжетнічних конфліктів, є дуже важливою науковою проблемою. ЗМІ поширюють етнічні образи, міфи, стереотипи, ідеї, що нерідко мають нормативне забарвлення та як результат, можуть формувати такі почуття як національна гордість або навпаки, образа і страх [7]. Фактично у кризовій ситуації можна вести мову про дві моделі інформаційної політики медіа, на що звертає увагу дослідниця: перша – передбачатиме створення збалансованої картини, коли висвітлюватимуться обидві сторони міжетнічного конфлікту в діалогічному форматі з метою пошуку порозуміння. В цьому випадку ЗМІ повинні шукати спільні цілі та сфери узгодження, створювати атмосферу довіри, інформувати населення про причини та наслідки конфлікту та заходи щодо його запобігання, шукати конструктивні рішення з метою послаблення напруги та протистояння. Або ЗМІ, і це вже інша стратегія інформаційної політики, можуть ускладнювати врегулювання проблеми шляхом інформування про перемоги та поразки,

посилюючи тенденцію до використання силових методів, навіювати відчуття страху, ненависті, недовіри, втрати надії, що призводить до неможливості розумного обговорення конфлікту, інформуючи про жорстокі вчинки або плітки та чутки про них, що можуть породити ланцюгову реакцію актів помсти, призводячи до прихованої підтримки силових методів відносно певних груп населення.

Отже, порівняємо рейтингові журналістські матеріали інтернет-ресурсів України та Німеччини, присвячені міжетнічним конфліктам, та розглянемо їх на відповідність вище зазначеним моделям інформаційної політики.

Зіткнення вірмен та українців 28 червня 2012 року в м. Марганець біля кафе «У Ялового» завершилось загибеллю сержанта Марганцевського УВД і стало причиною безладу, погромів та пошкодження 15 транспортних засобів у місті. З вимогами щодо справедливого ходу розслідування та депортації вірменського населення мешканці міста зібралися біля міськвиконкому. Місцевій владі та силовим структурам вдалося зупинити конфлікт. Найбільш активною була реакція місцевих ЗМІ: «Марганецкий очевидець», «Марганецкий info.portal», які давали щоденні замітки, висвітлюючи хід подій. Фотографії було видалено пізніше як такі, що можуть спричинити подальшу ескалацію конфлікту. Як найбільш затребувані в пошуковій системі «Google» відображені 15 матеріалів ЗМІ на цю тему. Шість із них містять яскраво виражені елементи другої моделі, тобто посилюють тенденцію до використання силових методів сторонами конфлікту, дев'ять – в цілому зберігають констатуючий характер. Найрадикальнішою є публікація на «Корреспондент.net», яка висвітлює позицію лідера ВО «Свобода» Олега Тягнибока та його ставлення до політики толерантності в цілому. Благодаря попустительству демолиберальной власти и политики Брюсселя по превращению Украины в многонациональный мусорник Европы, на территории нашего государства, особенно в юго-восточных регионах, формируются настоящие гетто иностранцев, которые активно осваивают украинское жизненное пространство» [8, с.1].

Міжетнічний конфлікт, що набув широкого резонансу в Німеччині, – це факт нападу та німецьких жінок біженцями з Близького Сходу в новорічну ніч 2016 в Кельні. Серед найбільш затребуваних користувачами пошукової системи «Google» публікацій у ЗМІ також схарактеризуємо 15 наявність вище перерахованих ознак. Публікації, що посідають найвищі позиції в рейтингу популярності, зосереджені на з'ясуванні причин та наслідків конфлікту. Найбільш характерні статті представлені на електронних шпальтах «Spiegel», «Spiegel on-line», «NZZ.ch», вони мають риси моделі один, містять інформацію про причини та наслідки конфлікту, заходи щодо послаблення напруги та протистояння. Це досягається через залучення широкого кола експертів, а саме: свідків з місця подій, керівників поліцейських відділків, міністра МВД, бургомістрів, керівників та депутатів місцевих парламентів, що дозволяє громадськості отримати достатньо широкий контекст для осмислення того, що відбувається. Наприклад, матеріал на ресурсі «DW» з цієї теми містить шість експертних оцінок. 5 із 15 матеріалів (на «RP on-line», «Vorarlberg online», «Focus.de», «Kronen Zeitung», «kopp.online») окрім опису подій, мають опис фактів насилля та засуджуючих оціночних тверджень. Матеріали суспільно-правових телеканалів ARD / Das Erste, ZDF активно роз'яснювали позицію уряду з метою попередження подальших міжетнічних конфліктів.

Наведені приклади наочно ілюструють можливості українських та німецьких медіа запобігання міжетнічних конфліктів. Повільна розбудова медійного середовища у відповідності до демократичних стандартів та домінування приватного сегменту медіа власності фактично роблять українські медіа дуже залежними як від представників влади, так і від інтересів власників. У цьому контексті професійні стандарти, етичні норми в системі пріоритетів часто опиняються не на першому місці в роботі журналіста, що знижує здатність медіа до захисту суспільних інтересів та інтересів окремих громадян.

Німецькі ЗМІ працюють у системі сформованих демократичних механізмів за дотриманням прав людини, тому мають сприятливіші умови для виготовлення якісного інформаційного контенту. Не дивлячись на те, що широкий простір інтересів часто буває представлений протистоянням точок зору, комерційних та політичних інтересів, засоби

масової інформації Німеччини мають більш високий резистентний потенціал для захисту загальносуспільних цінностей в умовах міжетнічних конфліктів, ніж українські медіа. Усталені демократичні механізми забезпечення прав людини та прав медіа утворюють більш стійку систему збереження рівноваги у суспільстві.

Безперечно, поставлена проблема потребує більш ретельного розгляду, в аспекті аналізу матеріалів медіа як засобу формування та збереження національної ідентичності з метою розгляду заходів щодо інформаційної безпеки країни на різних рівнях влади.

Література

1. Ахмадиева Л. А. Дискурсивный анализ практик социального конструирования межэтнического конфликта в печатных и электронных масс-медиа : автореф. дис. на соискание научн. степени канд. : спец. 22.02.04 «социология» / 2. Ахмадиева Лилия Алмазовна – Саранск, 2011. – 20 с.
2. Відкрите звернення Голови ГО «Суспільне телебачення» від 16 березня 2015. «Де суспільне»? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.hromadske.tv/politics/55070adf24d01>.
3. Громадська рада Держкомтелерадіо проти правок гуманітарної ради в проєкті про суспільне мовлення / MediaSapiens. Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/media_law/law/gromadska_rada_derzhkomteleraudio_protivpravok_gumanitarnoi_radi_v_proekti_pro_suspilne_movlennya/
4. Закон про Національну раду України з питань телебачення та радіомовлення [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/538/97-%D0%B2%D1%80>.
5. Закон України про телебачення і радіомовлення. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
6. Закон України про суспільне телебачення і радіомовлення України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1227-18>.
7. Крынина Ю. Этничность и СМИ: опыт освещения межэтнических конфликтов в современных СМИ (на примере печатных публикаций в период грузино-югоосетинского конфликта) / Юлия Крынина. // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 1: Регионоведение: философия, история, социология, юриспруденция, политология, культурология. – 2009. – №3.
8. Тягнибок: Украина превращается в многонациональный мусорник Европы // Корреспондент net. – 2009. – №1. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://korrespondent.net/ukraine/politics/887952-tyagnibok-ukraina-prevrashchaetsya-v-mnogonacionalnyj-musornik-evropy>.
9. Declaration of principles of Tolerance? Adopted by the General Conference of UNESCO at its twenty-eight session in Paris on 16 November, 1995. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001518/151830eo.pdf>.
10. Fachzeitschrift "Media Perspektiven", Heft 3/2015 (www.media-perspektiven.de), veröffentlicht. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.presseportal.de/pm/104310/2996650>.

Bestschotnikowa S.

EINFLUSS VON MEDIEN AUF DIE LÖSUNG VON ETHNISCHEN KONFLIKTEN (am Beispiel der Ukraine und Deutschland)

Der Artikel befasst sich mit rechtlichen und ethischen regler-Media-Aktivitäten in der Ukraine und Deutschland, mit den Besonderheiten der Arbeitsweise der Medien, die die Informationspolitik und Ihre Fähigkeit einen positiven Einfluss auf die Lösung der ethnischen Probleme beeinflussen. Es ist bewiesen, dass die bestehenden demokratischen Mechanismen für die Sicherstellung der Menschenrechte und der Rechte der Medien mehr stabiles System in der Erhaltung des Gleichgewichtes in der Gesellschaft bilden.

Schlüsselwörter: ethnische Konflikte, Mediakontext, Informationspolitik, Stereotyp, Mythos, nationale Identität.